

הצעת חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במנהל תקין) (תיקון - נטל ההוכחה), התשס"א 2001

תיקון סעיף 2 1. בחוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במנהל תקין) התשנ"ז - 1997, להלן - החוק העיקרי, בסעיף 2 המלה "בלבד" - תמחק.

הוספת סעיף 2. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא :

3א "נטל ההוכחה 3 בתובענה של עובד בשל הפרת הוראת סעיף 2, תהא חובת ההוכחה על המעביד, אם טרם חלפו 6 חודשים מיום הגשת התלונה או סיוע כאמור בסעיף 2, ואם הוכיח העובד -

(1) כי המעביד פגע בתנאי עבודתו או פוטר ;

(2) שלא היתה בהתנהגותו או במעשיו של העובד סיבה לפטרו או לפגוע בתנאי עבודתו ולעניין פגיעה בתנאי עבודתו - גם שהתקיימו בו התנאים והכישורים הנדרשים."

היוזמים : חברי הכנסת יוסי כץ, אלי בן מנחם, רומן ברונפמן, ענת מאור, יהודית נאות ומשה רז.

דברי ההסבר

קיימים מקרים בהם עובד אשר חשף מעשי שחיתות או סדרי מנהל בלתי תקינים במקום עבודתו והתלונן על כך, נחשף להטרדות ולפיטורין בשל מעשיו אלה והוא מבקש לעשות שימוש בהגנה המוענקת לו בחוק.

במקרים מסויימים, עלול המעסיק להוסיף על הסיבה האמיתית לפיטוריו של העובד המתלונן סיבה אחרת, ולטעון כי אין העובד מפוטר רק בשל חשיפת המעשים הבלתי תקינים כי אם גם בגין סיבה אחרת.

הניסיון מלמד כי בתיקים הנידונים בתובענות בבתי דין לעבודה לא זוכים העובדים בדין (או שהתביעות נדחו או שהצדדים התפשרו). בדיקת סיבות דחיית התובענות, מעלה שנטל הראייה הכבד המוטל על העובד להוכיח קשר סיבתי בין התלונה לפיטורין הינו סיבה עיקרית לדחיית התביעות.

לפיכך מוצע להקנות לבית-הדין את הסמכות להפעיל שיקול דעת תוך בחינת מכלול הנסיבות והעובדות המוצגות בפניו, ולקבוע האם הפגיעה בעובד - המתלונן או פיטוריו הינם תוצר של הגשת התלונה על-ידו אם לאו. בתיקון המוצע, בהשמטת המלה "בלבד" מנסוח סעיף 2 המקורי, ובהעברת נטל ההוכחה בתקופה הקרובה לתלונה על כתפי המעביד, יתאפשר לבית הדין לקבוע איזון נאות בין האינטרסים השונים, לצורך מתן הגנה לעובד המתלונן.